

گفتگو صمیمانه با مهندس سالاری

مدیر پروژه احیاء جاده ولایت

غلامرضا آذری خاکستر*

تاریخ پژوهی: خواهش می‌کنم به عنوان اولین سنوآل خودتان را مختصر معرفی کنید؟

علی اصغر سالاری هستم، ۶۲ سال سن دارم. فارغ‌التحصیل سال ۱۳۴۹ از دانشگاه علم و صنعت در رشته راه و ساختمان.

باتوجه به اینکه تمام طول زمان کاری در رشته راه فعالیت داشتم. بیشتر گرایشم به راه‌ها بوده بخصوص راه‌های کهن حدود پانزده سال پیش پروژه جاده ابریشم کار کردم که نتایج مطالعات آن در چند شماره مجله جاده ابریشم به چاپ رسید.

تاریخ پژوهی: فکر پژوهش پیرامون جاده ابریشم از کجا نشأت می‌گیرد؟

هرکس یک گرایشی دارد. من در تحقیقات پیرامون راه‌های خیلی از کاروانسراها را مشاهده می‌کردم از جمله میل‌ها، حصارها، برج‌ها که در مسیر راه‌ها بودمی دیدم. خیلی خوب این بناها طراحی شده‌اند. همچنین زمانی که پل‌های بزرگ استان مطالعه می‌کردم بخصوص در چهارمین کنفرانس عمران در دانشگاه صنعتی شریف مقاله‌ای داشتم تحت عنوان «خوردگی فولاد در سازه‌های بتنی» آنجا کارشناسان وزارت راه پیشنهاد دادند که شما روی پروژه جاده ابریشم مطالعه کنید. ما این کار را شروع کردیم و کار موقتی هم بود. حتی به عنوان یک پروژه ملی هم تصویب شد.

مسئله جاده ولایت برمی‌گردد به شش سال قبل که به عنوان مدیر اجرایی پروژه یادواره شهدای شلمچه در شلمچه حضور پیداکنم، مقام معظم رهبری آنجا از دروازه ورودی آقای بن موسی الرضا نامگذاری کرده و استان قدس هم متولی شد یادواره‌ای برای شهدای شلمچه

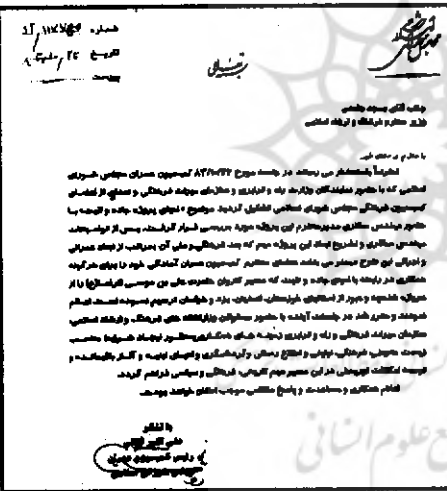
* کارشناس تاریخ از دانشگاه آزاد بجنورد

سازد. و توفیقی هم نصیب من شد در آنجا با افراد زیادی تماس داشته باشم از جمله حاج آقائوری همدانی امام جمعه خرمشهر. من خدمت ایشان رسیدم که راهنمایی و کمک کند تا خط سیر حرکت امام رضا از آنجا تا مرو حد اقل کار پژوهشی کنیم، ایشان فرمودند: منتظر کمک هیچکس نباشید به خود اقامتوسل شوید زیر کاروانی آمده که رجاءین ضحاک از مأمون مأموریت داشته که کاروان از راه خلوت حرکت کند و شیعیان با امام رضا (ع) در تماس نباشند.

من به جرأت می توانم بگویم یک ریال از بودجه دولتی استفاده نکردم و فقط عنایت آقایوده که باعث شده این کار انجام شود. من نامه ای را پس از اولین همایش برای جناب مکرمی فر فرستادم

و ایشان هم نامه ای را به مهندس رحیم مشایی، معاون محترم ریاست جمهوری فرستادند و در این نامه پیشنهاد شد تا پروژه جاده ولایت مورد بررسی قرار گیرد و اقدام لازم در این زمینه انجام شود.

ما وقتی می خواهیم پژوهشی را انجام دهیم باید به دور از تمام تعصبات باشد، ما خط سیر حرکت امام رضا را مطالعه می کنیم این که یک جاده نبوده یعنی مسیری بوده که کاروان امام از آنجا حرکت کرده آباد بوده یا غیر آباد. تاثیر مسائل سیاسی بر آن بوده یا نبوده ولی ۱۲۲۵ سال از آن زمان می

گذرد و ما چه چیزی را می خواهیم بررسی کنیم اگر ما تعصبات دینی و مذهبی را کنار بگذاریم این پژوهش جایگاهی پیدانی کند. یعنی اگر من به معجزه پیامبر در بار کوه اشاره نکنم، اگر در خراتق بحثی از بابا خادم نکنم یا در نیشابور بحث حدیث سلسله الذهب مطرح نکنم یا در ده سرخ چشمه پر برکت امام اشاره نکنم این چه پژوهشی است.

در لابلای کتب تألیف شده توسط اساتیدی چون عزیزالله عطاردی، جلیل عرفان منش، محمدجوادمعینی، احمدترابی، عمادزاده و دهه‌نویسنده دیگر بایه‌ری گیری آثار متقدمین و متأخرین نقل روایت نموده اند و همچنین بیانات سخنرانان اولین همایش جاده ولایت پررنگترین بخش از سفر آقاعلی بن موسی الرضاع (ع) مباحث دیانتی آن می باشد.

تاریخ پژوهی: مسیر جاده ولایت از کجا شروع و به کجا ختم می شود؟

از مدینه شروع می شود. امام (ع) در ۲۵ ذی‌عده سال ۲۰۰ هجری از مدینه حرکت می کند پس از ورود به بصره از طریق شلمچه وارد ایران می شود، و اولین قدمگاه در کنار بهمن شیر می باشد. قدمگاه بعدی در اهواز است. سومین مکان در کنار مارون در شمال بهبهان قرار دارد. از آنجا به بعد دو مسیر مورد مطالعه قرار گرفت. یکی مسیر شیراز و دیگری مسیر تنگه تکاب. از مسیر شیراز هیچ کدام از منابع اشاره نکرده اند و علت آن آبادانی انجا و طولانی بودن مسیری می باشد. بنابراین این مسیر برای حرکت امام بعید به نظر می رسد. مسیر تنگه تکاب مورد مطالعه و پژوهش قرار گرفت در انجا قدمگاهی وجود دارد که بیت شعری سردر قدمگاه نوشته شده است.

گر میسر نشود بوسه زخم پایش را هر کجا پای نهد بوسه زخم جایش را

بعد از آن در ابرکوه مسجد بیرون وجود دارد. در نزد مسجد پرتو داریم، در خرائق مشهدک وجود دارد که قبر یکی از خدمه امام رضاع (ع) بنام بابا خادم در انجا قرار دارد. بعد از آن به طبس می رسیم، دیدگاه ما این است که به دلیل وجود باتلاق در شمال شهر امام (ع) به طبس نرفته، همچنین محل های در کاشمر بخصوص در نیشابور در کنار محمد محروق در محله طلا جرد درخت بادامی وجود دارد که مردم از هسته بادام برای شفا استفاده می کردند و حدیث مشهور سلسله الذهب در اینجا اتفاق می افتد. بعد بحث قدمگاه پیش می آید، سپس فخر داود و ده سرخ بعد به کوه معجونی می رسیم و کوه سنگ تراشها که هر کدام روایت های در مورد مسیر حرکت امام (ع) دارند. در مشهد دو مسیر مورد مطالعه قرار گرفت ۱- از توس تا سرخس ۲- مسیر چهچه

مسیر اول چون در منابع ذکری از قدمگاهها نیامده بنابراین زیاد مورد توجه نیست ولی مسیر دوم قابل تامل و بررسی می باشد.

تاریخ پژوهی: آقای مهندس سالاری بحث احیای جاده ولایت در حال حاضر در چه مرحله ای می باشد؟

با توجه به مذاکرات مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۱۳۸۳/۱۰/۲۳ با وزیر ارشاد اسلامی جناب آقای مسجد جامعی قرار شده با نظر سه سازمان، میراث فرهنگی، راه و ترابری و ارشاد اسلامی زمینه همکاری جهت ایجاد شرایط زیست محیطی، فرهنگی، تبلیغی و اطلاع رسانی و گردشگری در این مسیر فراهم گردد. در مورد جاده ولایت بیشتر بحث فرهنگی مطرح می باشد.

تاریخ پژوهی: اگر موانع پژوهشی پیرامون پروژه جاده ولایت داشته اید بیان کنید؟

با توجه به اینکه ما خودمان را وابسته به اعتبارات دولتی نکردیم هیچ مانعی را برای خود احساس نکردیم. چون این کار بیشتر بر اساس علاقه و ارادت به امام رضا (ع) می باشد. از طرف مجلس شورای اسلامی سه سازمان مشخص شده اند اگر این سازمانها خودشان آمدند و کمک کردند و این کار انجام دادند مزدشان از خود آقا می گیرند.

تو ای زاهد به پای خود ره مسجد نمی گیری تورا دستی برد غافل از آن دستی نمی داری

تاریخ پژوهی: خیلی ممنون و سپاسگزارم که در این گفتگو شرکت گردید.